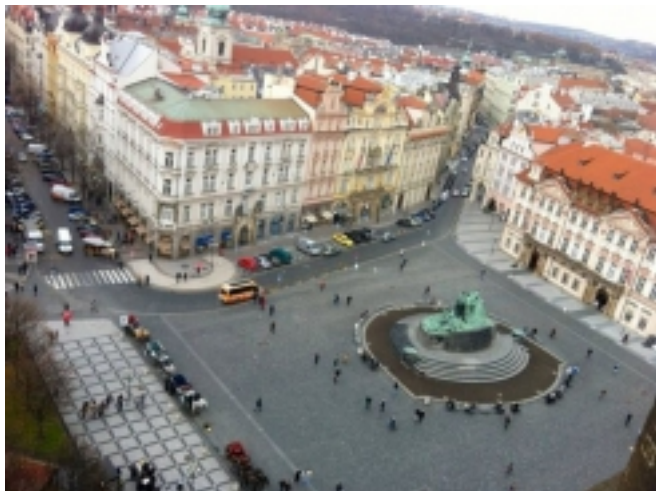

Veřejný prostor českých měst trpí mnoha neduhy

Author: ČTK/sf | Published: 04.11.2015

Mnohá náměstí dokonce i v hlavním městě čekají na svou revitalizaci dlouhá léta, některá se nicméně už dočkala. V poslední době je to například Karlínské náměstí v Praze 8. Tady se jednalo se o poslední fázi nápravy následků povodně z roku 2002 - v parku obnoveny byly cesty, lavičky, osvětlení, hřiště a kašna, která náměstí spolu s kostelem sv. Cyrila a Metoděje dominuje. Vysoce pozitivně lze hodnotit i skutečnost, že v pražském Institutu plánování a rozvoje (rozuměj metropole) pro problematiku veřejného prostoru vznikla speciální kancelář, vedená architektkou Pavlou Melkovou.

Celkově ale aktuální stav veřejného prostoru v Česku není nijak ideální. Architekt a publicista Adam Gebrian soudí, že ve veřejném prostoru stále převládá zanedbanost způsobená více než čtyřmi dekadami vlády komunistické strany. „Šlo o režim, který měl nulový zájem na pravidelném setkávání se ve veřejném prostoru a na vzájemné výměně názorů a informací,“ řekl a dodal: „Také si myslím, že jsme dosti nesmělý národ, který je často nerad konfrontován s překvapeními, s neočekávanými jevy a situacemi - a to je přesně definice úspěšného veřejného prostoru. Že tam k něčemu takovému může dojít.“

Chronické neduhy

Ani po roce 1989 se tak podle architekta Igora Kovačeviče česká náměstí nestala přívětivějšími. „V 90. letech jsme se poddali neoliberální ideologii a veřejný prostor byl jen místem, kde lze vydělat peníze, či dokonce prostor, který se prodával soukromým subjektům. V 90. letech jako bychom veřejný prostor nepotřebovali,“ říká. Dnes se nicméně společnost začíná o veřejném prostoru znovu bavit a je po něm poptávka. A města na ni - se zpožděním - reagují. „Opravujeme parky a dláždíme náměstí, ale jako celek náš veřejný prostor trpí řadou nemocí. Chybí mu bezbariérovost, je tu nemožnost výsadby stromů v ulicích, jelikož se v 90. letech zavedlo pravidlo, že každý správce sítí může zakopat svůj kabel víceméně, jak mu se chce ...,“ vypočítává architekt Kovačevič chronické neduhy veřejného prostoru v Česku.

Praha trpí automobilovým morem

Kvalita českých veřejných prostranství je špatná i podle krajinářského architekta Vladimíra Sitty, který řadu let působil v Austrálii a nyní vyučuje na ČVUT. „Kromě Pražského hradu, který ovšem slouží obyvatelům Prahy jen omezeně, mne toho moc nenapadá. Zvláště pokud použijeme srovnání se

zahraničím," hledá marně dobrý příklad kvalitního a lidem otevřeného prostoru. Architektonicky jsou přitom podle něj některé pražské prostory zcela výjimečné i v mezinárodním měřítku. „Výjimečná je ale i neschopnost samosprávy něco udělat s šokující zamořeností soukromou automobilovou dopravou. Ulice neslouží lidem, ale jsou překážkovou dráhou mezi bezohledně zaparkovanými auty. Přitom existuje spousta pozitivních příkladů nedaleko našich hranic,“ míní.

Pozitivní posuny

Gebrian i Sitta se shodují na dobrých příkladech z nedávné doby - jsou jimi třeba rekonstrukce náměstí ve Frýdlantě či Gahurův prospekt ve Zlíně. V. Sitta k nim počítá i projekty v „české anomálii, Litomyšli“; tam se daří samosprávě spolupráce s architekty i památkáři a začlenění současné architektury do historického města. A. Gebrian zase vyzdvihuje první část úpravy centra obce v Dobříši, centrum Znojma či na Zelném trhu v Brně. V Praze je ale podle něj situace tragičtější. „Mimořádně důležité prostory, společensky i historicky, po revitalizaci přímo křičí. Ať už jde o náměstí Václavské, Letenské, Malostranské, Senovážné, Vítězné či Palachovo, které má potenciál být jedním z nejkrásnějších na světě, ale jeho současný stav je ostuda. Radost mi udělaly nedávné drobné úpravy Karlova náměstí pod taktovkou Institutu plánování a rozvoje,“ konstatuje A. Gebrian.

Blízko změně je i Malostranské náměstí, které je dnes hlavně parkovištěm. Praha chce na jeho obnovu dát 100 milionů korun, architektonická soutěž proběhla už loni, opravy ale mají začít až v roce 2017. „Není třeba vůbec čekat. Stačilo by vyměnit dopravní značky, 'odtrdelníkovat' a okamžitě by se zvedla obytná kvalita prostoru,“ naznačuje V. Sitta levnější a rychlejší možnost řešení.

Foto: Olddocks

04.11.2015 08:00, ČTK/sf